

Μια σειρά πρόσφατα προγράμματα του ΡΙΚ έδωσαν την αφορμή ν'αναθερμανθεί το μεγάλο πρόβλημα της ποιότητας του υλικού που προσφέρει το ίδρυμα. Κατάντησε νάναί γενική πια η κατακραυγή για τα χαμηλής ποιότητας, κακόγουστα στην πλειοψηφεία τους, θεάματα για τ'αναμασήματα των αμερικανικών "σήριαλ" που προσβάλλουν την νοημοσύνη και υποβιβάζουν το επίπεδο του λαού. Πιστεύουμε, ότι είναι καιρός το γενικό αίσθημα αγανάκτησης, που υπάρχει γύρω απ'αυτά τα θέματα, που αφορούν την πνευματική τροφή του τόπου, να καναλιαστούν και να βρουν την έκφραση τους σε κάποια ουσιαστική εκστρατεία για την ^{την αλλαγή/}πραγμάτων.

Το όλο πρόβλημα προσλαββάνει ίσως ακόμη μεγαλύτερη οξύτητα γιατί δυστυχώς δεν υπάρχουν ενδείξεις, ότι οι αρμόδιοι το έχουν συλλάβει στο βάθος του. Η απόφαση λ.χ. για το πρόσωπο του νέου γενικού διεθθυντή του ιδρύματος πούρθε ύστερα από τόση δημόσια συζήτηση και τόσες δημόσιες επικρίσεις γύρω από το θέμα ΡΙΚ, το μόνο που εκ πρώτης όφους προσφέρει είναι συνέχιση της παλιάς χρεωκοπημένης κατάστασης. ~~Κάποια έγγραφα, όπως διατηρήθηκε και σε τες προγραμματικές δηλώσεις του νέου Γενικού Διευθυντή είναι η εξασφάλιση περισσότερων λεφτών.~~

Έχουμε την άποψη ότι κι'αν ακόμη εξασφαλιστούν όλοι οι πόροι, που χρειάζεται το ίδρυμα τα προβλήματα της ποιότητας της τροφής που προσφέρεται δεν θα βελτιωθούν σημαντικά (σ'ότι αφορά τουλάχιστο το μέρος εκείνο πούναί και το μεγαλύτερο πούχει σχέση με τις εισαγόμενες ταινίες) γιατί δεν φαίνεται να υπάρχει στην διεύθυνση του διαθέσιμη για μεπακίνηση από τις σημερινές πηγές τροφοβοσίας των προγραμμάτων του. Οι προσανατολισμοί ήταν και είναι σταθεροί προς μια κατεύθυνση σε βαθμό που καταντά πρόβλημα πρώτου μεγέθους να διαπεράσει τα στεγανά του ^{ΡΙΚ} μια κάποια άλλη μη-αγγλόφωνη ταινία. Για να μη μιλήσουμε για τις ταινίες του σοσιαλιστικού κόσμου, που μετρούνται στα δάχτυλα του ενός χεριού.

Πρέπει να πούμε, ότι το όλο θέμα μέσα μαζικής επικοινωνίας και η διείδυση της αμερικανικής κυρίως μαζικής κουλτούρας σ'αυτά είναι θέμα που απασχολεί πολύσοβαρά καιαστικές ακόμη κυβερνήσεις, που δεν μπορούν παρά ν'ανησυχούν για την έκταση των κινδύνων, που δημιουργούνται και για την ψυχική υγεία των λαών τους και για την υπόσκαψη της πολιτιστικής τους ταυτότητας. Ενδεικτικό απ'αυτής της πλευράς είναι το γεγονός ότι ο ίδιος ο πρώην διευθυντής της γαλλικής τηλεόρασης Ζακ

Τυμπό, επέκρινε τον κατακλισμό των προγραμμάτων της από αμερικανικές ταινίες, που βάσει στοιχείων της ΟΥΝΕΣΚΟ, φτάνουν στο ποσοστό του 70% των ταινιών, που προβάλλονται από τα τηλεοπτικά συστήματα των αναπτυσσομένων χωρών.

Πρόσφατα ο ίδιος ο Υπουργός Πολιτισμού της Γαλλίας Ζακ Λαγκι μιλώντας σε διεθνές συνέδριο συγγραφέων, ζωγράφων, ηθοποιών, μουσικών απηύθυνε έκκληση για "μια πραγματική σταυροφορία ενάντια στον οικονομικό και πνευματικό ιμπεριαλισμό, όπως τον αποκάλεσε, που δεν καταληστεύει πια περιοχές ή πολύ σπάνια το κάνει αυτό αλλά καταληστεύει συνειδήσεις, τρόπο της σιέφης και της ζωής...". Ο Ζακ Λαγκι αναφέρθηκε στην ομιλία του και συγκεκριμένα στο περιβόητο "Ντάλλας" σαν κλασσικό δείγμα αυτής της νέας μορφής ξένης καταπίεσης. Η ομιλία του Γάλλου Υπουργού έγινε δεκτή όπως ήταν φυσικό με πικρόχολα σχόλια κι'άμερες επιθέσεις του αμερικανικού τύπου, που με ειρωνία τον κάλεσαν ν'αφήσει στην ησυχία του το "Ντάλλας".

Ας σημειωθεί, ότι ο Ζακ Λαγκι είχε εξαπολύσει και πριν από δυό χρόνια επίθεση ενάντια στην διείδυση της αμερικανικής μαζικής κουλτούρας στην Γαλλία όταν, μιλώντας σε συνέδριο της ΟΥΝΕΣΚΟ, είπε, πως πρέπει ν'αναληφθεί κάποια δράση αν "δεν θέλουμε να γίνουν άνθρωποι - σάντουϊτς συμπιεσμένοι από τις πολυεθνικές εταιρείες". Ο Γάλλος Υπουργός είχε μιλήσει και τότε για το "Ντάλλας" και για την "κουλτούρα" της Κόλια - Κόλα και είχε διερωτηθεί αν η μοίρα της Δύσης είναι να βλέπει συνεχώς τις ίδιες ταινίες, ν'ακούει την ίδια μουσική και να ντύνεται μένα και τον αυτό τρόπο. Λίγο αργότερα σε μια ακριβώς προσπάθεια αποδέσμευσης από τον αμερικανικό εναγκαλισμό η Γαλλία πρότεινε στην ΕΟΚ ένα ευρύσχέδιο για μια "ανεξάρτητη Ευρώπη" στον τομέα της πολιτιστικής δραστηριότητας και στον τομέα των μέσων μαζικής επικοινωνίας, υποβάλλοντας ταυτόχρονα και εισηγήσεις για την ανάπτυξη της πολιτιστικής υποδομής - εκδοτικά, κινηματογράφος, τηλεόραση, εταιρείες δίσκων κλπ. κλπ.

ε/ε Ζακ Λαγκι ως ενισχυτής
"Η Γαλλία - δήλωσε στο περιοδικό "Σινέ Ρεβιού" ο γνωστός ηθοποιός Αλαίν Ντελόν - είναι αποικιοποιημένη".

Την αποικιοποίηση αυτή όχι απλώς της Γαλλίας αλλά κι'ολόκληρης της Δυτικής Ευρώπης την επεσήμανε κι'ο Άγγλος δημοσιογράφος Άντονι Σίφον μ'άρθρο του στο "Νιούσουϊκ". "Οι Αμερικανοί - έγραψε - συνεχί-

ζουν να έχουν την εντύπωση, ότι η Δυτική Ευρώπη δεν είναι ξεχωριστή ήπειρος, ότι είναι κάτι σαν υπερατλαντική προέκταση με επιπρόσθετες πολιτείες, που αναμένουν την αμερικανοποίηση. Φαίνεται ότι δεν κατάλαβαν ακόμη, ότι μιλάμε άλλες γλώσσες...".

"Αγαπητοί αποικιστές - έγραφε ο Γάλλος κριτικός Γκυ Αμπέλ απευθυνόμενος προς τους αμερικανούς. Διαβάζετε με την ησυχία σας τις στίβες των ιστοριών εγγιλήματος, βλέπετε τις γλυκανάλατες ταινίες Ουέστερν, ανεβάζετε στα ύψη τα γρατσουνίσματα των "πρωτοπορειανών" σας... Εμείς από της πλευράς μας θέλουμε να διαβάζουμε ότι πιο ωραίο από τους λατινοαμερικάνους, τους Ρώσους, τους Ινδούς και άλλους μεγάλους συγγραφείς. Θέλουμε να βλέπουμε σοβαρές, με βάθος ταινίες, που παράγονται οπουδήποτε φτάσει νάχουν φηλή καλλιτεχνική ποιότητα. Εμείς θέλουμε να παρακολουθούμε τις τάσεις και τις κατακτήσεις στις εικαστικές τέχνες όλων των λαών".

Το ερώτημα που μπαίνει έχοντας όλα τα πιο πάνω υπ' όψη είναι τι κάνουμε **εμείς** στην μικρή Κύπρο, πως αντιδρά η δική μας κοινωνία, πούναι χίλιες φορές πιο τρωτή από την Γαλλία, γιατί δεν διαθέτει τις γραμμές αντίστασης που έχει η γαλλική κουλτούρα και παράδοση, πως αντιδρά το πνευματικό μας μέτωπο, πως αντιδρά η κυβέρνηση στην καταλήστευση των δικών μας συνειδήσεων. Οι 150,000 δέκτες τηλεόρασης, που έχουμε καλύπτουν ουσιαστικά ολόκληρο τον πληθυσμό μας. Μ' αποτέλεσμα, ότι δίνεται ίδρυμα να μπαίνει αυτομάτως στο κάθε σπίτι, να γίνεται αποκλειστική στις περισσότερες περιπτώσεις τροφή μικρών και μεγάλων, ιδιαίτερα όμως των νέων και των παιδιών που τώρα διαμορφώνουν τα γούστα τους, τον τρόπο αντίκρισης της ζωής.

Το ερώτημα που μπαίνει είναι: Πως μπορούμε μ' αυτή την συνεχή διάβρωση που συντελείται την κάθε μέρα μπροστά στα μάτια μας με τον καταλιγισμό της υποκουλτούρας να διαφυλάξουμε την πολιτιστική μας ταυτότητα για την οποία μίλησε με τόση ανησυχία και η πρόσφατη Διασκεψη των Αδεσμεύτων στην Τζακάρτα; *(Ενεί η φρεση η λούλα τέθηκε με ιδιαίτερη οξύτητα το θέμα του μισοπολιτισμού στην ζήτηση από τα φηλικά κουλτούρας Δύσης και η ανάγκη απορροφητικής αντίδρασης εαυτού).*

Δεν είναι τυχαίο κατά την άποψη μου ^{το επί} παρατηρείται τα τελευταία χρόνια και μια κάποια πτώση στην καθ' όλα καλλιτεχνική δημιουργία του τόπου, μια κάποια φυγή από τα καυτά θέματα του θόπου. Η περιρρέουσα ατμόσφαιρα, που την δημιουργούν πολλοί παράγοντες μαζί όμως και τα κεντρίσματα της πνευματικής τροφής που προσφέρεται, οι εικόνες

δηλαδή και οι ήχοι, ο τρόπος ζωής και συμπεριφοράς που επιβάλλουν, δεν δίνει κεντρισματα, γιατί συγκαλύπτει μ' ένα απατηλό επίστρωμα τον πραγματικό πρόσωπο της Κύπρου. Η υποκουλτούρα δεν είναι φυσικά μονοπώλιο στα χέρια του ΡΙΚ. Τελευταία τα υποπροϊόντα αυτά της τέχνης στιβάζονται σε απίθανες ποσότητες στα βίντεο-κλαμπς, που γέμισαν τις γειτονιές των πόλεων για να καλύπτουν τις ανάγκες των 30 και πλέον χιλιάδων κατόχων συσκευών βίντεο. Και τα βίντεο ~~αυτά~~ κλαμπς είναι πλημμυρισμένα από όλων των λογίων τις ταινίες, που διαθέτει η πλούσια αγορά της υποκουλτούρας των ΗΠΑ και τις Αγγλίας. Κι' επειδή, κι' αυτό είναι πολύ σημαντικό, ούτε όπως πρέπει οδηγοί υπάρχουν για το ποιόν των ταινιών αυτών αλλά ούτε και ελληνικοί υπότιτλοι υπάρχουν στις ταινίες, δι' ακσέττες που κατ'εξοχή κυκλοφορούν είναι ακριβώς εκείνες που δεν χρειάζονται τον λόγο και τις σύνθετες πλοκές - δηλαδή οι πορνό κι' εκείνες της βίας και της έτσι καλούμενης δράσης, εκείνες δηλαδή όπου εκφράζεται με τον πιο έντονο τρόπο η τυποποιημένη μαζική κουλτούρα, το σύγχρονο όπιο των λαών.

Καιρός πράγματι για μια σταυροφορία κι' εδώ στο νησί, στην ελεύθερη αυτή Κέρκυρα, γύρω απ' αυτά τα τόσο ζωτικά αλλά και τόσο ^{δυσχερως} του περιθωρίου ^{θέματα} θέματα της ποιότητας της πνευματικής τροφής, της πολιτιστικής μας ζωής. Κι' όταν λέμε σταυροφορία δεν εννοούμε ευκαιριακές εκρήξεις αγανάκτησης και απλές διαπιστώσεις αλλά μια πραγματική διάθεση να γίνουν συγκεκριμένα οργανωμένα βήματα προς όλες τις κατευθύνσεις. Το κράτος έχει κατ' αρχή τον λόγο. Και πρέπει να πιστεί να πάρει τον λόγο, να διαμορφώσει πολιτική επί των πολιτιστικών θεμάτων που ^{εξως} φαίνεται την διαμορφώνουν κι' αστικές ακόμη κυβερνήσεις. Τα πνευματικά σωματεία επίσης να συνειδητοποιήσουν, ότι έχουν ειδικές ευθύνες ^{φ'} αυτόν τον χώρο. Ένα συμπόσιο γύρω απ' αυτά τα θέματα θα μπορούσε να σθγκεντρώσει τις πιο πλατειές καλλιτεχνικές δυνάμεις και να τις συσπερρώσει μάλιστα σε μια εκστρατεία εξυγίανσης.

Η εξυγίανση πάντως θα πρέπει ν' αρχίσει από το ΡΙΚ λόγω της θέσης που κατέχει μέσα στην ζωή μας και προς τα εκεί θα πρέπει να στραφεί κυρίως η προσοχή όλων.